

OSVRT NA PREDAVANJE : KODIRANJE SIVOĆE PIKSELA

Franciska Kocifaj

Sadržaj prošlog predavanja bila je veličina piksela i kako se ona indirektno zadaje putem rezolucije. Nasuprot tome ovo predavanje govori o definiranju ispune samog piksela. Riječ je o binarnim računalima koji nam daju slike također kodirane binarnim kodom, kojima je stoga potrebno kodirati sivoću.

Možemo se poslužiti primjerom 1 bit. U kojem su mogućnosti 0 odnosno bijelo i 1 odnosno crno, a to su dva standardna piksela. Kombinacijom ta dva piksela dobijemo dvije moguće sivoće. Od tuda dolaze pojmovi potpunoga zacrnjenja od 100 % i minimalnog od 0%. Međutim zacrnjenja mogu biti i brojevi između 0 i 100, pa će jedna razina sive biti 15 a druga 50 %. Ako uzmemo 2 bita kombinacije zacrnjenja se udvostruče a to su :

0 i 0 - 0 % zacrnjena

0 i 1 - 33 % zacrnjenja

1 i 0 - 60% zacrnjenja

1 i 1 - 100 % zacrnjenja

Algoritam vrijedi za svako povećanje broja bitova, pa tako postoje 3 bit-ne slike sa 8 mogućih kombinacija. To su potencije broja dva stoga četverobitna slika ima 2^4 na četvrtu odnosno 16 mogućih kombinacija nula i jedinica, odnosno ima 16 razina zacrnjenja.

Osmobitne slike daju 256 različitih mogućih kombinacija 1 i 0 odnosno razina zacrnjenja. Smatra se da je potrebno otprilike 150 razina sive da bi ljudsko oko vidjelo trodimenzijalno bez jasnih destinkcija razlike tonova, a to je više od 128 kombinacija koje nam pruža slika sa 7 bitova. Gradacije su nježne i

mi ne raspoznavamo jasne granice između tonova. Za određene scene potrebno je koristiti i više od 8 bitova. Dnas postoje i kamere koje snimaju u 16 pa i 32 bita.

U Photoshopu postoji alat *Posterize* koji služe za definiranje broja razina sivoće. Uvelike pomaže opcija preview u prozoru alata posterize koja nam omogućuje vizualizaciju prilikom odabira parametara. U primjeru razlika između 4 i 16 razina sive je u tome što će slika s više razina dati sliku s ljepšim i mekšim gradacijama što će dati dojam veće kvalitete slike.

Digitalna pipeta je alat koji omogućuje direktno očitavanje razine zacrnljenja nekog piksela. Ona funkcionira tako da kad ju prislonimo na pikselu te se s desne strane možemo očitativrijednost svih razina izraženih u postotku. Međutim rezultat pipetiranja ovisiti će o modu na kojeg je photoshop namješten. Riječ je o veličini uzorka odnosno sample size koji može biti veličine 1 piksela ili više, čak 101 x 101 piksela. Za svaki mode profram može izračunati razinu zacrnljenja.

Dan je primjer slike rezolucije 2 x 2 piksela. Digitalnom pipetom utvrđeno je da 1 piksel ima 100 % zacrnljenja, 2 piksela imaju 80 % zacrnljenja i 1 piksel ima 50 % zacrnljenja. Međutim romjenom veličin uzorka na 3 x 3 piksela, digitalna pipeta je svaki piksel očitala sa 77 % zacrnljenja što je prosječna vrijednost svih piksela slike rezolucije 2 x 2.

Zatim je provedeno resempliranje slike rezolucije 4 x 4 na 2x2 piksela. Za to je korišten algoritam bicubic koji je najbolji za glatke prijelaze i gradijente digitalnom pipetom utvrđeno je su se 4 susjedna piksela spojila i stvorila 1 piksel kojem je razina sivoće bila prosječna vrijednost upravo ta 4 piksela od kojih je nastao. Rezultat resempliranja naravno ovisi o alatu kojim je resempliranje učinjeno.

Za grafičku sruku važno je poznavati rgb sustav boja te da se prikaz slike razlikuje na računalima ovisno o grafičkoj kartici i monitoru. Nadalje važno je poznavati i algoritme kojima resempliramo slike kako nebi degradirali sivoću. Krajnji rezultat kvalitete slike je otisak na koji se promatra pod sunčevim svjetlom.